

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theses Theologicae Pertinentes ad anteriores Theses defensas in Collegio Adriani Papae VI.

Huygens, Gommarus

[Lovanii], [1684?]

Conclusio Prima. Respondetur ad ea quæ in Anti thesibus allegantur
adversus doctrinam nostram de neceßitate Gratiae per se efficacis, & de
libertate.

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10960810-8

THESES THEOLOGICÆ

Pertinentes ad anteriores Theses defensas in Collegio ADRIANI PAPÆ VI.

QUAS PRÆSIDE EX. VIRO DOMINO AC MAGISTRO NOSTRO

GUMMARO HUYGENS LYRANO,

In eodem Collegio defendet die 3. Martii anno 1684.

LAURENTIUS LAURENTI VERVIEWS.

PROOEMIUM.

Cum nuper Templorum, Scholarum, ac Collegiorum valvis affixus apparuerit huius Thesium titulus: Anti-theses pro auctoritate Summorum Pontificum ad Theses varias Eximij D. G. HUYGENS; putavi officij mei esse, examinare num magnificentiæ istius tituli reliqua responderent. Porro lectis his Thesibus, vel, ut vocare amant, Anti-thesibus, deprehendi verum esse, quod ad primum tituli conspectum suspicari fueram, nimirum Auctoris scopum esse duplicem: primum, ut imperitis persuadeat sese pro Summorum Pontificum Auctoritate, Me verò contra stare: Alterum, ut apud eosdem videatur objectionibus per varias Theses sibi factis satisfacisse, quia respondis saltem ad paucas inter tam multas. An vel ad illas rectè, dijudicet qui has nostras Theses leget; quibus commendij causâ non proferam doctrinam Anti-thesium, sed nostram tantum: eamq; talem in modum proponam ac stabiliam; ut, nisi mea me fallat opinio, clarè hinc visurus sit Lector, quod Anti-thesium Auctor nil minus præstiterit, quam quod per magnificum suum titulum promisit.

CONCLUSIO PRIMA.

Respondetur ad ea quæ in Anti-thesibus allegantur adversus doctrinam nostram de necessitate Gratiae per se efficacis, & de libertate.

Postquam pluribus Thesibus egeram pro doctrina gratiæ per se efficacis, ejusque ad quoslibet actus bonos necessitate; 27. Januarii 1684. posui hoc Impertinens: Sicut Liber continens aliquas Propositiones veras, & aliquas falsas, condemnari potest; ita Propositio copulativè affirmans sensum verum, & sensum falsum (ex. gr. hac, Deus non vult omnes homines salvos fieri) adeoque sicut potest liber condemnatus continere Propositionem veram, etiam potest Propositio condemnata habere sensum verum. Nullo proinde nituntur fundamento quæ Author Thesium defensorum Lovanii die 24. Novemb. profert, ac si omnis sensus Propositionis condemnata deberet esse condemnatus. Huic Impertinenti nunc respondet Anti-thesium Author; Egi de sensu proprio & legitimo, eo præsertim quem expressit Author, in cuius sensu damnata est Propositio Egi de Propositione damnata absolute, nullâ factâ distinctione inter sensum & sensum. His vicissim ego per hoc Impertinens, vel potius jam Pertinens respondeo: Sicut liber continens aliquas Propositiones veras, & aliquas falsas,

A

PRO

PROPRIUM ET LEGITIME sumptis, quas AUTHOR LIBRI EXPRESSIT, condemnari potest ABSOLUTE, NULLA FACTA DISTINCTIONE INTER PROPOSITIONES ET PROPOSITIONES: ita Propositio copulativè affirmans sensum verum & sensum falsum, PROPRIUM SCILICET ET LEGITIMUM, QUEM EXPRESSIT AUTHOR IN CUJUS SENSU DAMNATA EST, potest damnari ABSOLUTE, NULLA FACTA DISTINCTIONE INTER SENSUM ET SENSUM. Ratio est, quia sicut ejusmodi liber æquivaleret copulativæ affirmativæ, damnabili propter unam partem damnabilem: ita quoque Propositio jam descripta æquivaleret copulativæ affirmativæ, damnabili propter unum sensum proprium & legitimum, quem Author in cujus sensu damnata est, expressit, damnabilem.

Etenim cum enunciatio copulativa affirmativa quamlibet suam partem affirmet, necessarium est ut falsa sit, si vel una pars sit falsa: adeoque damnari potest ob unam partem damnabilem, & hæretica nominari propter unicam partem hæreticam: ut proinde nihil ineptius, quàm ex eo quòd enunciatio copulativa affirmativa sit falsa, damnabilis, hæretica; dicere quamlibet ejus partem esse falsam, damnabilem, hæreticam. Hæc occasione eorum quæ Antitheses habent adversus supra relatum Impertinens à nobis positum die 27. hujus anni.

Nunc ostendendum perperam quoque in dictis Anti-thesibus culpari quod à nobis non semel dictum, reperiri qui gratiam ad ipsam libertatem requiri sentiant. Nemo requirit, inquiunt Anti-theses, gratiam ad libertatem simpliciter.... Ad libertatem requisitam ad actus istiusmodi, Fidei, Spei, & Charitatis, omnes necessitatem gratia admittant necesse est. His rursus respondeo, quòd non nemo requirat gratiam ad libertatem simpliciter, intelligendo per libertatem simpliciter, libertatem Theologicè, five respectu eorum quæ ad Theologos spectant, consideratam. Siquidem Moynius famosus in Gallia Molinæ sectator postquam in ipsa Sorbona docuisset, "non committi peccatum, saltem propriè dictum, & imputabile ad culpam, sine libero voluntatis consensu. Antequam verò voluntas consentiat, inquit, vel in legem peccati, vel in legem Dei, hæc geruntur in anima: Hinc infunditur illi dilectionis aliquid à Deo, per quod inclinatur in rem quæ præcipitur: hinc sollicitatur in contrarium per rebellem concupiscentiæ motum: inspiratur ipsi à Deo, notitia infirmitatis, notitia medici, desiderium sanitatis, affectus implorandi auxilii: si animus propter superbiam negligat orare, & ad medicum confugere, deferetur, & in peccatum ruet transgrediendo præceptum. Hæc omnia nisi in animo peragantur, actio non est verè peccatum, saltem imputabile ad culpam., Conformis est doctrina infamis illius Apologia Casuistarum, cujus Author quantumvis latere studeat, non potuit tamen, quæ pag. 38. sic habet: "Si perdit illi & perfecti peccatores careant omni lumine, & conscientia, morsu dum blasphemant, & suis se dissolutionibus immergunt; si nullam habeant malitiæ notitiam, contendo cum Theologis omnibus eos non peccare actionibus istis, quæ magis propriæ sunt brutis quàm hominibus: sine libertate enim non est peccatum; ut autem adsit libertas vitandi peccatum, oportet adesse notitiam bonitatis & malitiæ, quæ in objecto proposito continentur.,

Porro videt hinc Lector quomodo ad libertatem Theologicè consideratam Theologi isti tantâ necessitate requirant gratiam, ut si perditissimi peccatores careant notitiâ infirmitatis, notitiâ medici, desiderio sanitatis, affectu implorandi auxilii, conscientia morsu, malitiæ notitiâ, adeoque gratiis actualibus; illorum actio non erit verè peccatum, saltem imputabile ad culpam, idque defectu libertatis. Hinc famosus ille Apologista perditissimos illos & perfectos peccatores dicit. idcirco non peccare in actionibus istis, quia magis propriæ sunt brutis quàm hominibus: & addit: sine libertate enim non est peccatum. Nec dubium, quin hanc suam sententiam defendi viderit ab aliis complurimis Theologiam secum profitentibus: dicit enim se contendere cum omnibus Theologis (quod verificandum in illis saltem, pro quibus Apologiam scribit) peccatores illos non peccare in actionibus istis.

Possent

Possent, si foret operæ pretium, pro sententia requirente gratiam ad libertatem simpliciter, Theologicè nimirum consideratam, plures reperire Authores: verum hic unus Apologista, etsi apud me nullius, Authori tamen Anti-thesium procaldubiò non adeò parvæ est authoritatis: valeat ergò illi pro multis, qui pro se citat omnes. Priusquam hinc digrediamur, harum Thesium Lectorem monitum velim, ut expendat qualia sint Corollaria quæ ex doctrina requirente gratiam ad libertatem deducuntur, non solum à nobis qui doctrinam illam prorsus improbamus, sed etiam ab ipsismet doctrinæ illius Authoribus ac Defensoribus.

Nunc examinemus an corollaria similia admittere non debeat, qui in suis Anti-thesibus dixit: *ad libertatem requisitam ad actus istiusmodi, Fidei, spei, & Charitatis, omnes necessitatem gratiæ admittant necesse est.* Hinc namque consequitur, quòd mortalium sceleratissimi, actus fidei, spei, charitatis, & quoscumque supernaturales omittendo, ultra non peccent, modò Deum à suâ mente & corde suo ita excluderint, ut sint de numero illorum de quibus S. Augustinus pronuntiavit: *Scimus gratiam Dei non omnibus hominibus dari.* Nam si ulli tales existant, quod Augustinus se scire aiebat, saltem illi tales sunt. Hi ergo cum gratiâ careant, etiam carent juxta Anti-thesium Authorem libertate ad dictos actus supernaturales requisitâ. Hoc verò Corollarium cum nullus sanæ doctrinæ Theologus admittere possit, consequenter oportet ut neget dictum antecedens ex quo necessariò sequitur. Nihil proinde à veritate magis alienum quàm hæc assertio: *Ad libertatem requisitam ad actus Fidei, Spei, & Charitatis, omnes necessitatem gratiæ admittant necesse est.*

Quare non dubitamus contra asserere: *Ad libertatem requisitam ad actus fidei, spei, & charitatis, nulli necessitatem gratiæ admittant necesse est.* Quid enim est libertas credendi, sperandi, & amandi; nisi quædam potentia, sive quoddam posse? Jam verò juxta S. Augustinum, & rationem manifestam, "posse habere fidem, sicut posse habere charitatem, naturæ est hominum; habere autem fidem, quemadmodum habere charitatem, gratiæ est fidelium." De Præd. SS. c. 5. Objiciat nunc Author Antith. Augustino, prout mihi idem in hac parte asserenti, Concilium Arausicanum II. item Tridentinum, quod sess. 6. can. 3. sic habet: *Si quis dixerit sine præveniente Spiritûs Sancti inspiratione, atque ejus adjutorio hominem credere, sperare, diligere, aut pœnitere posse sicut oportet, ut ei justificationis gratia conferatur, anathema sit.* Puerilis sanè obiectio, cujus imbecillitatem ne ipsum quidem objicientem latere posse credo. Ut ergò etiam affectatæ ignorantia respondeam, Dico, voces *sine præveniente Spiritûs Sancti inspiratione, atque ejus adjutorio*, afficere id cui propius conjunguntur, scilicet ipsum credere, sperare, diligere, pœnitere; non verò id cui remotius conjunguntur, id est, ipsum posse; ut sensus sit, fieri non posse ut homo sine Spiritûs Sancti inspiratione atque adjutorio credat, speret, diligit, aut pœniteat; non autem ut sit sensus, quod sine Spiritûs Sancti inspiratione atque ejus adjutorio homo non habeat ipsam potentiam credendi, sperandi, diligendi, aut pœnitendi. Habet enim sine Dei adjutorio illam potentiam, sicut homo sine lumine habet visivam, sive visum, etsi fieri non possit, ut sine lumine videat. Nam potentiam credendi, sperandi, &c. habet à natura, vel ut Aug. *posse habere fidem, sicut posse habere charitatem, naturæ est hominum.*

Facile foret ostendere quòd hæc omnia quæ dicuntur de Gratia requisita ad libertatem theologicè consideratam, vel ad libertatem requisitam ad actus fidei, spei, &c. proveniant ex sæpius refutata, ac per nullam legitimam authoritatem stabilita definitione libertatis: *Potestas agendi & non agendi positus omnibus ad agendum prærequisitis*, quæ definitio, vel hòc titulò quòd ad ipsam libertatem arbitrii requirat gratiam, prorsus rejicienda est: nam si eò sensu, quo volunt, admittatur, necessum est ut admittant, quòd ultra liberum arbitrium non requiratur gratia ut quis credat, speret, diligit, aut pœniteat sicut oportet, ut ei justificationis gratia conferatur.

CON-